

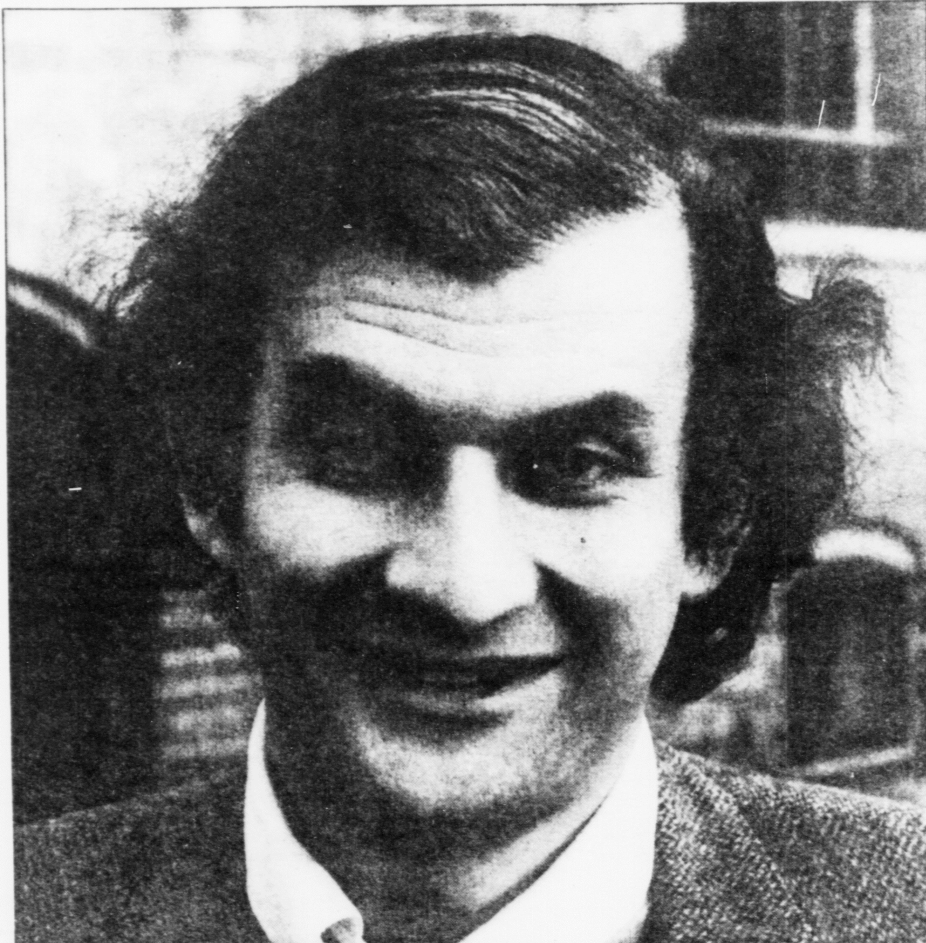
Rushdie so gott sum deyður

Ríthöfundurinn Salman Rushdie er 41 ár, fæddur í Bombay í Indíu. Hann hefur skrifað nokkrar skaldsögur — tann gítasta, „Midnáttarborn“, fékk Booker virðislonina í 1981. Bókin lýsir menninguna í Indíu áftaná 1950, t.e. í Rushdies eigna ættarliði. Önnur bók hansara „Skomme“, lýsir pakistanska samfelagið á sera atfinningarsaman hátt. Rushdie hefur annars fyrri tað mesta búið í Bretlandi. Hann er útbúgvinn í Cambridge, og er rættiliga eyðkendir bretskrur intellektuellur. Foreldrini hjá honum voru væl fyrri fíggarliga og Rushdie kennir so stótt ikki av egnum royndum fátækradómum í Pakistan og fátækrabýlingunum í London, hann víðger í nokrum av skaldsögum sínum.

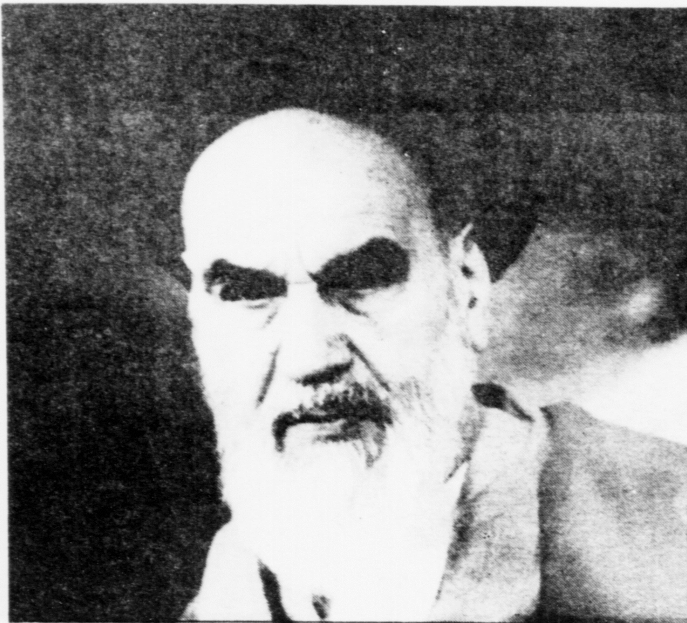
Seinasta bók Rushdies, „Satanisk vers“, er um tveir innflytarar í Bretlandi, sum verða tveittir úr einum brennandi flogfari yvir Ermasundi. Teir liva eitt liv, sum minnir rættiliga nógv um Rushdies eigna. Í tveimum kapitlum venda hesir innflytararnir aftur til upprunan av islamisku religionini. Annar blívur til profetin Muhammed í bókini eitur hana Mahound, t.e. Satan í islamiskari terminologi, meðan hin blívur til erkaeingilin Gabriel.

Muhammed verður lýstur á ein grovan og spottandi hátt sum ein gírdarður opportunistur. Sagan, øll sum hon er, minnir rættiliga nógv um nýggja Jesus-filmin hjá gítta filmstjóranum Martin Scorsese, har Jesus verður lýstur sum eitt biseksuelt neyðardýr.

Í mótsetning til kristin fólk, ið hava lært at liva við so nógvum ymiskum versiónum av evangeliinum, ofta beinleiðis blasfemiskum, tolar modernaða islamiska fundamentalisman ikki at nakað vanvirðisligt verður sagt um profetin Muhammed. Shi'itiskt orðafelli sigur: „Tú kanst tryggja tær sum tú vilt imóti Allað, men nem ikki við Harrans profet“. Muslimar eru ikki smásárir vegna Islam í sær sjálvum, og í teirra bókmentum verður tosað bart út um tær líkamligu funktionirnar, eitt nú kynsliv, men samanhangið er altumráðandi.

Rushdie

Khomeini

Klandrið um bók Salman Rushdies, „Satanisku versini“, visir á ideologisku mótsetningarnar millum islamiska heimin og Vesturheimin. Í tí muslimska heiminum, serliga í Iran har islamiska teokratíð er aftur realiserað í júst somu ræðumynd, tað hevði í seinastu öld, er talu- og skrivifrælsi eitt fullkomiliga absurd hugtak. Bert ein absoluttutur sannleiki er, og hann var kunningjórður íggjøgnum profetin Muhammed og skrivaður í Koranina. Í tí dialektisku siðmentan, sum hevur ment seg í Vesturheiminum, kunnu hugtøk sum ont og gott, sannleiki og lygn, endavendast og brúkast til mangt og hvat, bæði politiskt og religiøst. Okkurt kann vera satt í dag, men minni satt ella sjálvt lygn av grovasta slag í morgin. Muslimar standa yvirhefur sum kánu mótvegis hesi moralsku relativismu. Rushdie málið visir, at teir stóru hugsjónsligu mótsetningarnir í heiminum eru ikki bert politiskir, heldur eisini átrúnaðarlígrir og etiskir, við absoluttistisku eindarmentanini í islamiska heiminum mótvegis tí moralsk-etisku relativismuni í Vesturheiminum.

Sum ríthöfundur er Rushdie ein postmodernistur. Hansara skrivingslag er spottandi, kyniskt, ofta ónærslígt, og fntasi og veruleiki, søguligar sannroyndir og fíktion, verða blandað saman í heilum. Á ein hátt kunnu fólk, ið eru trúgvandi ella hava virðing fyrri aðrvísi trúgvandi, skilja øðina, hendað bók loypti á muslimska heimin, tá hon kom út. Ein kristin maður kann neyván hugsað sær nakað ósømligari og fullari enn t.d. eina frásøgu um Jesus, har hann mitt í Fjallroðuni byrjar at fantasera um samlegu við prostituerað konufólk. Tað er júst á ein soverðnan hátt sum Rushdie víðger Muhammed. Sjálvt Abraham, ein stórrur gudsmáður í kristindómi, jødadómi og islam, verður háðaður í bók Rushdies og sagdur at vera sonur eina horu.

Rushdie er í tí keðiligu stóðu sjálvurat vera ein fyrrverandi muslimur. Traditionelt eru muslimar nógv meira toleranter mótvegis aðrvísi trúgvandi enn t.d. kristin fólk, men apostaturin, ein ið avnokt-